

zondag

30.08.20 – 20:00

Studio 4

TrioFenix

Shirly Laub, viool – Tony Nys, altviool – Karel Steylaerts, cello

Camille De Rijck, presentator

Yoann Tardivel, gast (presentator bij Musiq3)

Programma

Interview

Jean Cras (1879-1932), Strijktrio (1926)

- I. *(zonder titel)*
- II. *Lento*
- III. *Animé*
- IV. *Très animé*

Mieczysław Weinberg (1919-1996), Strijktrio, op. 48 (1950)

- I. *Allegro con moto*
- II. *Andante*
- III. *Moderato assai*

Interview

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791), Divertimento in Es, K. 563 (1788)

- I. *Allegro*
- II. *Adagio*
- III. *Menuetto - Trio*
- IV. *Andante*
- V. *Menuetto – Trio I – Trio II*
- VI. *Allegro*

Interview

Toelichting - Biografie

Toelichting

Componist Jean Cras ging met veel enthousiasme de uitdaging aan om voor de bezetting van viool, altviool en cello te schrijven. "Ik wil het maximum halen uit de drie instrumenten om een homogene en volle klank te verkrijgen, iets wat moeilijk te verkrijgen is met maar drie strijkers. Maar door de muziek aan te passen aan de mogelijkheden van de drie instrumenten is het mogelijk om het klankresultaat aanzienlijk te vergroten. Het is héél interessant om iets op te bouwen met beperkte middelen". Hij volgt hierbij het voorbeeld van zijn illustere voorganger Wolfgang Amadeus Mozart wiens *Divertimento K. 563* voor strijktrio als één van zijn beste muziekwerken gerekend wordt. Sindsdien hebben tal van componisten zoals Jean Cras en Mieczysław Weinberg bijzonder knappe bijdragen geleverd aan dit onterecht minder bekende kamermuziekgenre.

Een muzikale autobiografie

De Fransman Jean Cras (1879-1932) legt de lat graag hoog. Niet alleen schopt hij het tot "contre-amiral" en generaal-majoor van de haven van Brest, ook blijft hij zijn muzikaal talent ontplooiën door in zijn vrije tijd te componeren. Zijn beste muziekwerken, zoals zijn *Strijktrio*, dateren van de jaren 1920. Net zoals zijn andere muziekwerken volgt het trio uit 1926 de artistieke vernieuwingen van zijn tijd en verwerkt Cras op autobiografische wijze de elementen die voor hem van belang zijn in zijn leven: zo duiken in het openingsdeel jazzritmes op en in het tweede deel duiken meditatieve verwijzingen op naar kerkmuziek en naar volksliedmelodieën uit geboortestreek Bretagne. Cras introduceert daarnaast exotische invloeden in het derde deel *Animé* en in het slotdeel *Très animé* doen tal van passages denken aan de muziek van Johann Sebastian Bach maar ook aan de Keltische dansen uit zijn geboortestreek.

Een pleidooi voor de vrijheid

Volkse invloeden staan ook centraal in het *Strijktrio op. 48* van de Pools-Russische componist Mieczysław Weinberg (1919-1996). Het trio dateert al van 1950 maar wordt pas gepubliceerd in 2007. De componist is op dat moment helaas al overleden. Weinberg inspireert het trio op de volksmuziek van de landen waar hij verbleef. Zo duiken volksmelodieën en -dansritmes op uit zijn geboorteland Polen, uit Wit-Rusland waar hij muziek studeert, uit Oezbekistan waar hij naartoe vlucht bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en uit Rusland waar hij zich vestigt vanaf 1943. Ondanks al deze opzwepende dansen weerklinkt er in de muziek ook een onderliggend gevoel van sarcasme (zoals in het openingsdeel *Allegro*) en melancholie (in het *Andante*). En laat dit nu net iets zijn wat zijn

composities gemeenschappelijk hebben met de muziek zijn goede vriend Dmitri Sjostakovitsj. Net zoals in de muziek van Sjostakovitsj weerklinkt in Weinbergs muziek de angst voor de repressie van het communistische regime. Voor Weinberg is dit kleinood zijn persoonlijk en vurig pleidooi voor de vrijheid van de kunsten.

Een staalkaart van Mozarts talent

Hét muzikale voorbeeld van zowel Cras als Weinberg bij het schrijven van hun strijktrio's is Mozarts grootse *Divertimento K. 563*. Het is het enige werk dat Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) schrijft voor deze bezetting. Het *Strijktrio K. 266* dat hij op zijn eenentwintigste schrijft in 1777 is niet geschreven voor viool, altviool en cello maar voor twee violen en contrabas. Met de titel "Divertimento" zet Mozart ons deels op het verkeerde been. De zes delen en de aanwezigheid van menuetten zijn inderdaad typische elementen van de luchtige divertimenti die in Mozarts tijd worden uitgevoerd tijdens vrolijke gebeurtenissen, maar op alle andere vlakken is het werk een ingenieuze tour-de-force. Zo maakt Mozart er een spel van om te variëren met de muzikale vormen: het lyrische tweede deel *Adagio* is geschreven in een sonatevorm, beide menuetten hebben andere structuren (het tweede menuet heeft een extra trio-sectie) en het vierde deel is een complexe variatierееks. Mozart is daarnaast baanbrekend in de manier waarop hij de drie instrumenten met elkaar laat dialogeren. Om de talrijke muzikale thema's te introduceren vraagt hij van de muzikanten veel virtuositeit en gebruikt hij verregaande harmonische modulaties en complexe driestemmige compositietechnieken uit de Renaissance en de Barok. Een mooi voorbeeld hiervan is de canonische tweede variatie en de introductie van het thema als een cantus firmus in de laatste variaties van het vierde deel *Andante*. Al deze indrukwekkende technieken en muzikale vormen combineert Mozart schijnbaar moeiteloos met zijn gekende lyrische en spontane muziekstijl. Zijn *Divertimento* is daardoor Mozarts persoonlijke synthese van de vele invloeden en technieken die hij zich doorheen de jaren eigen maakte. Tegenwoordig is het werk dan ook een van zijn beroemdste kamermuziekwerken en dé referentie voor componisten na hem die zich wagen aan het strijktrio-genre.

Waldo Geuns

TrioFenix

In 2006 richtten Shirly Laub (viool), Tony Nys (altviool) en Karel Steylaerts (cello) TrioFenix op met als doel het weinig gespeelde maar prachtige repertoire voor strijktrio bij het brede concertpubliek bekend te maken.

Naast de grote meesterwerken legt TrioFenix zich ook toe op het minder bekende en hedendaagse werk dat voor dit genre geschreven is. Onder de noemer TrioFenix+ nodigen ze regelmatig extra muzikale partners uit zoals onder andere pianisten Pascal Sigrist en Lucas Blondeel.

Van meet af aan genieten ze de steun van Radio Klara, het Festival van Vlaanderen, het Ostbelgiën Festival, het Festival de Wallonie, het Festival des Ecrins (Frankrijk), Flagey en vele anderen.

Bij het label Fuga Libera verscheen in 2010 hun eerste CD. Het bekende *Divertimento K. 563* en de zes *Adagio's en Fuga's K. 404a* van de ongenaakbare W.A. Mozart werden zo hun muzikale visitekaartje en betekenden een belangrijke stap in TrioFenix' verdere bestaan.

In 2012 namen ze voor Canvas de *Serenade opus 10* van Ernst Von Dohnanyi en de *Serenade opus 8* van Ludwig van Beethoven op. Hun laatste Fuga Libera CD met daarop Ludwig van Beethovens *opus 3* en de *Serenade opus 8* verscheen in april 2016 en werd warm onthaald door het publiek en de gespecialiseerde pers.

Noteer alvast deze komende concerten in uw agenda :

21.09.20 – 20:15

Julien Libeer

28.09.20 – 20:15

Artemis Quartett

28.10.20 – 20:15

Víkingur Ólafsson

Meer info op www.flagey.be